شروست بك افندي

حديث اربعين ترجمه‌سی

علمای متبحریندن مفتی الثقلین دیمکله معروف مرحوم مولانا شمس الدین احمد بن سلیمان بن کمال پاشا حضرتلرینک ۹۳۴ تاریخنده تألیف بیورمش اولدیغی حدیث اربعین ترجمه‌سنی علمای نامدن مرحوم عاشق نطاعی طرفندن ۹۷۹ تاریخنده ترجمه ایدیلوب عامه‌نك اشبو ترجمه‌دن مستفید اوله‌جغی بدیهی بولندیغندن بو دفعه میدان انتشاره وضع اولنمشدر

صاحب وناشری

م . مظفر

مطبعه‌نك مهریله ممهور اولمیان نسخه‌لر ساخته‌در

معارف نظارت جلیله‌سنك ۲۸ شوال سنه ۳۱۶ و ۲۷ شباط سنه ۳۱۴ تاریخلی و ۸۳۴ نومرولی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

استانبول

(جمال افندی) مطبعه‌سی — باب عالی قارشوسنده نومرو ۵۷

۱۳۱۶

حدیث اربعین ترجمه‌سی

مؤلفی
مشهور کمال پاشازاده
جمعی
۹۳٤

مترجمی
عاشق نطاعی
۹۷۹

مرحوم حاجی محمد رؤف بکك وقفیدر
۱۰ سنه ۱۳۲۱

٧٧

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان الله زهی محمود وحمیدکه ممدوح عالم واحمد نبی بنی آدم اثناء اثناسنده (لااحصی ثناء علیك انت كما اثنیت علی نفسك) ایله عذر خواه ایلدی . والحمدلله زهی موجد موجود بی علت آلاؤه‌كه ایجاد عالمه وجود محمدی‌یی سبب ودین محمدی خیر الادیان وامتن خیر الامم وکتابن خیر الکلام ایدوب اسرار آیات احدی ونکات احادیث احمدیدن طائفهٔ علماء امتی آگاه ایلدی « ولا اله الاالله والله اكبر » زهی علی کبیرکه اول قائد الانبیاء وسائق المرسلین عنوان وثائق الاولین والآخرین مخصوص تنصیص (وما ارسلناك الارحمة للعالمین) ومنصوص تخصیص (ولکن رسول الله وخاتم النبیین) صلی الله علیه وسلم وعلی خلیفتیه وختنیه وعلی كل من ينتمی فی الشرف الصحبة الیه خصوصا من بینهم وبیتهم علی قرتی عینیه

وعلی جمیع من یتکفل امور من آل نسبته بالالیة لدیه حضرتلرینك کلام حقیقت پیام وحقیقت نظامن (وما ینطق عن الهوی ان هو الاوحی یوحی) مضمونیله اولا تأیید (وما آتیکم الرسول فخذوه ومانهیکم عنه فانتهوا) مکنونیله ثانیا وتالیا ایجاب عمل ایله تأکید ایدوب هر حدیث گوهرنگارن لیالی احوالده رهروان منهاج اهل اسلامه شبچراغ کبی دلیل راه ایلدی

(وبعد) چون اصناف کلام انواع بشرك اصحی وافصحی اول طوطیٔ شکرستان وحی منزلك آیینهٔ سرغیبده مشاهده ایتدیکی کلمات قدسیه‌در واول قمریٔ گلستان کتاب مرسلك لسان استاد لاهوتدن نقل ایتدیکی کلمات حقیه‌در لاجرم کلام الهیدن صکره درة التاج سرهر کلام ونگین انگشترین هرپیام صحت ختام حدیث نبوی وخبر مصطفویدرکه الفاظ فصیح ومعانیسی ملیح وترتیبی بدیع وترکیبی بلیغ الفاظی مفرح ابدان ومعانیسی قوت رواندر متنی متین وشرحی سبب صدور انشراح صدور مؤمنین ظاهری مبادیٔ حکم وعلوم وباطنی مبانیٔ مزایا وفهوم مدر مضمونن اصحاب حل وعقدکه مدار علیهٔ امور ملك وملت درحمائل وارقلادهٔ گردن افعال ایدنسه‌لر عندالله والناس گردن فرازلقلرینه سبب اولور ومفهومن ارباب بسط وقبض ورفع خفضکه مشارالیه مصالح دین ودولتدر تمایم بازوی احوال ایلسه‌لر قوت ساعد سعادتلری ازدیاد بولور آشکار صور اشکالده آیینه ایدنسه‌لر سبب

بهجت وطراوت حسن وجمال اولور تعيين سمت قبلهٔ قبول اقبالده
نماقلسه‌لر موجب ازدياد عز واقبال اولور

بناء على ذلك واعتمادا بماذكرهنالك رسول الله صلى الله عليه وسلم
مامرض عبد آمن به وسلم حضرتی احادیث شریفه‌سنی ضبط وحفظه
ترغيب بيوروب حضرت على كرم الله وجهه روايتنده (من حفظ على
امتى اربعين حديثا من امر دينها بعثه الله تعالى يوم القيمة من زمرة
العلماء والفقهاء) وابى الدرداء روايتنده (من حفظ على امتى اربعين
حديثا كنت له يوم القيمة شافعا وشهيدا) ديو بيوروب عظماء علماء
امت وفقهاء نبهاء ملتدن جمع كثير وجم غفير قرقر حديث جمع
ايدوب افضل عبادت وزاد آخرت اتخاذ ايدنمشلردر اول جمله‌دن
(العلماء ورثة الانبياء) نقدنك كنجينه‌سی (وعلماء امتى كانبياء
بنى اسرائيل) طلسمنك دفينه‌سی (كمن ترك الاول للآخر) تركه
سنك صاحب احرازبقيه‌سی بقوی او نقواً موجبنجه خوان علمك
صاحب تنقيه‌سی خاتم المجتهدين جامع جميع علوم الاولين والآخرين
مرحوم كمال پاشازاده جعل الله علمه زاده احاديث صحيحهٔ نبويه
واخبار فصيحهٔ مصطفويه‌دن اولاقرق حديث مسجع جمع ايدوب
وثانيا شرح ايدوب احاديثدن لفظنده فصاحت ظاهر ومعناسنده
صحت اسنادنه دلالت باهره اولانلردن قرق حديث اختيار ايلدم
ديمشدر .

بو حقير ادنى من النقير كمتر از هيچ وهيچتر از هيچ دخی
مولانای مومی اليهك اسرار طيبه‌سن وسيله ايدينوب انوار

روحانيت طيبه‌ساكن طيبه‌دن استمداد ايدوب احاديث مذكوره‌يی
شرحلريله ترجمه ايلدكده اول جناب والاجناب ومآب سلطنت
متاب وزارت عرصه‌سينك صفدری جلالت صدرينك سروری
سلطنت نقدينك امينی مملكت كنجينك مهر نكينی سيرتده درويشانك
شاه منشئ وصورتده اغنيانك درويش روشی دولت دنيويه‌يی
سعادت اخرويه تحصيلنه سرمايه قيلن رياست صوريه‌يی رياضت
معنويه‌يه پيرايه بيلن كثرتده وحدت ذوقن ايدوب الفتده عزلت
طريقنه كيدن شريعت الهيه‌نك كلمه‌سين اعلا وسنت نبويه‌نك اثارين
احيا ايدن ظل الهی‌نك سايه‌سی وپادشاه اسلام اولان امير المؤمنينك
دنيا واخرة سرمايه‌سی وزير معظم «محمد پاشا» يسر الله له مايسره
مما يشا كه وجود شريفی ايله صدر سعادته تشريف ايدليدن رضاسی
تحصيل رضاء الله ومقتضاسی مقتضای شريعت حضرت رسالتپناه
نيتی احياء دين وهمتی تقويت شرع مبين وعزيمتی اعانهٔ اسلام
واغاثهٔ مسلمين در عامهٔ خلق وفور مراحم عدلدن بهرمند
خصوصا خواص بنی آدم يعنی علما وصلحاو آل ظهور مراسم
فضلندن حصهٔ پيونددر وعلماء امتك نهال آماللری آنك باران
تربيه‌سيله تازه ومطرا وصلحاء ملتك سبزه‌زار احواللری انك
نسيم تقويتی ايله معطر وخوش هوا اولاد خاندان نبوتك چمن
مرادلری انك بهار عاطفتيله سر سبز وچمن كشا خصوصا علم وسيادتی
جمع ايدنلر زمره‌سی انك دريای مرحمت وشفقتنه آشنا زمان پر امانده
زمرهٔ علما فراغ بالله تحصيل وافادهٔ علم نافعه مداوملر وايام

صلاح انجامنده فرقهٔ فقرا محراب عمل صالحده تکمیل نفس
وتهذیب اخلاقه ملازملر وجملهٔ اولاد اوقات فائض البرکاتنده
آسوده حال وستوده امال اولوب ارواح طیبهٔ مصطفویه واسرار مقدسهٔ
مرتضویه‌دن انواع فتوحات قدسیه وفیوضات انسیه قرین حال
ومآل وفهرست جراید آمال واعمال اولمق دعالرینه ملازملردر
اول کلستانك انواع مکشوفه‌سی سایه‌سنده بو کیای بی سروپا
واول دریای بی پایانك بی نهایه‌در وکوهری پیراسنده بو حذف
پارهٔ ادنی اول سنبل زارك بو خاروخسی واول مرغستانك بو کمترین
کسی دخی تاب چون افتابلرندن نا امید قالمیوب وفیض عالملرندن بی
بهره اولمیوب سنك ومدره شافی وشامل اولان لطفلرندن
سرمایه‌سین ومار وموره کافی وکافل اولان فضللرندن وایه سین
آلوردی لاجرم ادای شکر زمانی تیغ اجل ایله کسته ومهر ایام
دعا اوانی سحاب موتله نهفته اولمسون بلکه الی انقضاء الدهر
وانقراض العمر زمرهٔ ناظرین وحاظرین خدمت دعاده بکاشریك
اولسون دیو احادیث مذکوره نام نامیلری ایله اتمام واسم سامیلری
ایله بدیع النظام مسکی الختام ایدوب حضور شریفلرنه وحریم
عزتلرنه اتحافه اقدام اولندی امید درکه اللهدن توفیق وعنایت
وروحانیت رسولدن امداد واغاثت واسرار اولیادن همت
ایریشوب موضوعی شرفی ایله مقبول اوله واول شرف برکاتیله
حضور شریفلرنده بو بندهٔ داعی «عاشق نطاعی»نك مراداتی حصوله
موصول اوله .

اولا بو حقیرك جناب رسالتپناهه نسب نسبتندن انتسابی
بو جهتدندرکه پیر محمد العاشق ابن علی بن زین العابدین بن محمد
النطاع بن جلال الدین بن حسین بن حسن بن علی بن محمد
البغدادی بن علی بن مسعود بن جعفر بن غیاث الدین بن علی بن
قاسم بن محمد المبرقع بن موسی بن محمد التقی بن علی الرضا بن
موسی الکاظم بن جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی زین العابدین
ابن حسین الشهید بن علی المرتضی .
وروایت حدیث حسبی حسبیله انتسابی بو حیثیتدن درکه بو فقیر
شیخ المحدثین وسید الاخبارین السند العالی والسید الجامع
المعالی الحافظ سید عبد الرحیم العباسی سنه تسع وستین وتسعمائة
شوالنك اون سکزنجی کونی محروسهٔ استانبولده کتب سته‌نك
وجمیع احادیث نبویه‌نك روایتنه اجازت ویردی فقیر آنلردن
وآنلر نجم الدین محمد صحراویدن واول عبد الرحیم عراقیدن
واول دخی شیخ شهاب الدین بن شحنه‌دن واول سدید الدین
عبد الاول هرویدن واول شیخ ابو الحسن عبد الرحمن داودیدن
واول ابو محمد عبدالله سرخسیدن واول ابو عبدالله محمد بخاری
عزیزیدن واول جامع الصحیح حافظ ابو عبدالله محمد بن اسماعیل
بخاریدن روایت ایلر ثمان واربعین ومأتین‌ده وامام بخاری دخی
حمیدیدن وحمیدی دخی سفیاندن وسفیان دخی یحیی بن سعید
انصاریدن ویحیی بن سعید انصاری محمد بن ابراهیم تیمیدن
روایت ایلر واول دیرکه بن اشیدیم علقمة بن وایل تیمیدن

اول دیرکه بن ایشتدیم عمر بن الخطاب رضی الله عنهدن که منبر
اوزرنده دیر ایدی بن ایشتدیم رسول الله صلی الله علیه وسلمدن
اول بیوردی (انما الاعمال بالنیات وانما لکل امرء مانوی فمن
کانت هجرته الی الله ورسوله فهجرته الی الله ولرسوله فمن کانت
هجرته الی دنیا یصیبها او امرأة ینکحها فهجرته الی ماهاجر الیه)
تیمنا وتبرکا بو حدیث شریفله ابتدا اولنوب دعا اولنور که حق تعالی
نیتمزی خیر ایلیوب خیرلره توفیق ویره .

الحدیث الاول

السلام قبل الکلام

احادیث مرفوعه دندر صحیح ترمذیده مذکوردر راویسی جابر بن
عبدالله انصاریدر .

صاحب هدایه تجنیس ومزید آدلو کتابنده یازارکه بر
کمسنه بر کمسنه یه کلسه ایچرویه کیرمزدن اول اذن طلب ایده
اندنصکره کیروب سلام ویره زیرا حق تعالی کلامنده بیورر
(لاتدخلوا بیوتا غیر بیوتکم حتی تستأنسوا وتسلموا علی اهلها)
یعنی کندی اویکزدن غیری اوه کیرمك چاق استیناس ایدوب سلام
ویرمینجه .

سلامدن اول استیناسیله امر ایلدی استیناسی استیذان ایله تفسیر
ایلمشلردر بو ادبك رعایتی اوده اولیجق لازمدر .

اما قضاده اولیجق بر مسلم بر مسلمك اوزرینه کلسه سلام
ویره صکره کلامه باشلیه زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم

(من تکلم قبل السلام فلا تجیبوه) بیورمشدر یعنی سلامدن
اول کیمکه کلامه باشلیه اکا جواب ویرمك دیمکدر .

عبدالله بن سلام رضی الله عنه روایت ایدرکه اول ایشتدیکم
بو حدیث شریفدرکه (یا ایها الناس اطعموا الطعام وافشوا
السلام وصلوا الارحام وصلوا باللیل والناس نیام تدخل الجنة بسلام)
یعنی اطعام طعام وافشای سلام وصلهٔ رحم ایلك خلق اویورکن
نماز قیلك تا که جنته داخل اوله سکز دیمکدر .

لقمان حکیم علی نبینا وعلیه السلام اوغلنه بیورمشدرکه
(یا بنی اذا مررت بقوم فارمهم بسهم الاسلام وهو السلام)
یعنی ای بنم اوغلانجغم قچن بر قومه وارسك انلره اسلام سهمی
ایله رمی ایله یعنی سلام ویر دیمکدر .

ابو امامه رضی الله عنه نبی صلی الله علیه وسلمدن روایت
ایدرکه (لیس منا من تشبه بغیرنا لاتشبهوا بالیهود والنصاری
فان تسلیم الیهود الاشارة بالاصبع وتسلیم النصاری الاشارة
بالاکف) یعنی بزدن دکلدر بزم غیریمزه بکزه مك قصد ایدن
یهودی یه ونصاری یه تشبه ایلمك که یهودینك تسلیمی برماغیله
نصارینك ال ایالریله اشارتدر .

روایتدرکه نصارینك تحیتی الی اغزه قومق یهودینك تحیتی
بارمغیله اشارت مجوسك تحیتی اکلمك در عربك زمان جاهلیتده
تحیتی « حیاك الله » دیمك ایدی وملکلرینه « انعم صباحاً » دیمك

ایدی مسلمینك تحیتی « السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته » دیمکدر تحیاتك اکرمی واشرفی بو تحیاتدر .
افلاطون حکیمدن مرویدرکه « اذا دخلتم علی الکرام فعلیکم تخفیف السلام وتقلیل الکلام وتعجیل القیام » ترجمة الحدیث بالنظم

سر پیغمبران رب سلام ٭ یعنی که مصطفی علیه السلام
بیوردیکه قبل کل کلام ٭ داخل اولسهك ویراهل بیته سلام

الحدیث الثانی

اذا خرج الامام فلا صلاة ولا کلام

بودخی احادیث مرفوعه دندر امام خواهرزاده مبسوطنده عبدالله بن عمر رضی الله عنهمدن روایت ایلدی یعنی امام خروج ایلسه صلاة وکلام جائز اولماز خروجدن مراد امامك منبره صعودیدر خطبه یه شروعی دکلدر .
بنابیعده مصر حدر امام منبره چیقدیغی کبی نوافلدن قلمق حرام اولور اما وقت خطبه ده قضاء فوائده کراهت یوقدر صاحب نهایه بونی تصریح ایلمشدر ونهی اولنان کلام متعارف اولان کلام دنیویدر اما تسبیح وامثال ذلك جائزدر بو خصوصده اولان اقوالك اصحی بودر فخر الاسلام مبسوطنده امام اعظمدن بویله روایت ایلر اما امامین قتنده امام منبره صعود ایتدکدنصکره خطبه یه شروع ایلمزدن اول وفارغ اولدقدنصکره نمازه شروع ایلمزدن اول تکلمده نسنه یوقدر ٭ ترجمة الحدیث بالنظم

منبره چون صعود ایده امام ٭ ترك اولنمق کرك صلاة وکلام
استماع ایدوب انی خاطرله ٭ طینمامق موسیقی یرینه کچر

الحدیث الثالث

اسفروا بالفجر فانه اعظم للاجر

یعنی فجر نمازینی قلدیغکز وقتده صباحی آغردوب قیلك انك اجری اعظمدر امام مطرزی مغربده ذکر ایتمشدر « اسفر بالصبح اضاء بالصبح » یعنی صبح ضیالندیردی دیمکدر ٭ صاحب هدایه دیمشدرکه صلاة فجرده اسفار یعنی آغردوب قلمق مستحبدر زیرا نبی علیه السلام (اسفروا بالفجر فانه اعظم للاجر) بیورمشدر .
امام شافعی قتنده هر صلاة ده تعجیل مستحبدر ائمۀ حنفیه اسفار ایله قلمقده بو حدیث ایله احتجاج ایدوب « بالفجر » ده اولان با تعدیه ایچوندر نمازه شروع فجر اغردقدنصکره اولمق کرکدر دیرلر ٭ امام شافعی با ملابسه ایچوندر معناسی وقت ابیض نهاره دخول ایدك صلاتله ملابسه ایتدیککز حالده دیمکدر فجر اغردیغی زمانه صلاتله دخول ایلمك فجرك اغردیغندن اول صلاته مباشرت ایتمکله اولور لاجرم قبل الاسفار نمازه شروع لازمدر دیرلر .
اما ائمۀ حنفیه قتنده دخی مختار بودرکه صلاة فجره شروع بر وجهله اوله که رکعت ثانیه ده حدث واقع اولسه تکرار ابدست الوب وقت خروج ایتمزدن مقدم نمازی ادا جائز اوله ٭ ترجمة الحدیث بالنظم .

اوله وقت نماز چون طوغه فجر ٭ ایله اسفار که عظیم اوله اجر
ایلیوب ظلمت ریادن اراغ ٭ یعنی اعمالکك یوزن قیل آغ

الحديث الرابع

﴿ يا ابا ذر مرة اوذر ﴾

ابو ذر غفاری رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلمدن سجده یرنده واقع اولان طاشی كدرمكدن سؤال ایلدی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیكه (یا اباذر مرة اوذر) یعنی بر كره كدرمك قصد ایله اكر كدرسه خوش والاترك ایله « ذر . دع » یعنی « اترك » معناسنه‌در .

صاحب هدایه بیورمشدركه فعل عبث خارج صلاتده بله مكروهدر قنده قالدیكه نماز ایچنده اوله تقلیب حصا دخی فعل عبث قبیلندندر الا مكركه سجده ممكن اولمیه اول وقت بر كره كدرمك قصد ایلیه كدرسه خوش والاترك ایلیه بو حدیث شریف مضمونیله ٭ ترجمة الحدیث بالنظم

یا ابا ذر مرة او ذر ٭ سجده‌كاهده یعنی اولسه حجر
بر كدرمكله كدرسه آنی كدر ٭ یوقسه ترك ایت نمازه ویرمه كدر

الحدیث الخامس

﴿ ان الله فرض علیكم صیامه وسننت لكم قیامه ﴾

بو حدیث شریفك معناسی بودركه حق تعالی رمضان آینك صیامن سزه فرض ایلدی بن قیامن سزه سنت ایلدم .

اما فرض «علیكم» لفظنده «علی» ایله اولوب «سننت لكم» لفظنده لام ایله اولدیغی حق تعالینك امریله كندیلرینك سنتین بینی فرق

ایچوندر یعنی صیام سزك اوزریكزه جناب حقدن متحقق اولمشدر امر ایجابیدر امر تعبدی‌در اما بنم سنتم سزك ایچوندر یعنی سزه اجر حاصل اولوب مثوبات تحصیل ایده‌سكز دیو «سننت» بیوردم دیمكدر .

قیام رمضاندن مراد تراویحدر تراویح بالاجماع سنتدر صاحب هدایه‌نك «والاصح انها سنة» دیدیكندن بو وهم اولنماسون كه تراویح سنت دكل‌در دیمش كمسنه اوله بلكه صاحب هدایه‌نك مرادی تراویحی جماعتله قیلمق سنت اولمق اصحدر دیمكدر زیرا مشایخدن بر جماعت سنت دكلدر مجرد فضلدر دیمش كیمسنه‌لر واردر .

صاحب بدایع دیمشدركه تراویحك سنتلری جماعت‌در ومسجددر زیرا نبی علیه السلام تراویحی جماعتله مسجدده قیلدیلر اونده یالكز قیلن یاخود اونده جماعتله قیلن سنت تراویح ثوابنی بولمزلر سنت جماعت وسنت مسجدی ترك ایتدیكی سببدن .

اما قدر قرائتده صاحب هدایه واكثر مشایخ انك اوزرینه دركه تراویحده بر كره ختم اولنه زیاده اولمیه‌كه قومه كسل كلوب تركنه سبب اولمیه اما ینه بدایعده مسطوردركه فی زماننا افضل بودر امام اولان كمسنه قومك رغبتنه وكسلنه كوره قرائت ایده‌كه قومك نفرتینه سبب اولمیه زیرا تكثیر جماعت تطویل قرائت ثوابندن ارتقدر .

اما وقت تراویحده مشایخ اختلاف ایلمشلردر بعضیلر وقت

عشاء ایله وتر ما بیننده‌در دیمشلر عشادن مقدم قیلنسه ویاخود وتردنصکره قیلنسه جائز دکلدر دیمشلر اما عامهٔ مشایخ قتنده عشادن صکره طلوع فجره‌دك عشادن اول جائز دکلدر اما وتردنصکره طلوع فجره‌دك جائزدر ترجمة الحدیث بالنظم .

رمضان چونکه شهرامتدر ٭ ضیف درواجب الرعایتدر
فرض حقدر سزه صیام انك ٭ سنتمدر بنم قیام آنده

الحدیث السادس

﴿ من ضیع سنتی حرمت علیه شفاعتی ﴾

معناسی بودرکه هر کیمکه بنم سنتمی ضایع ایلدی بنم شفاعتم اکا حرام اولدی .

اما سنتدن مراد سنت اسلامدر وضایع ایلدی دیمکدن اکلاشیلورکه هر مولود فطرت اسلام اوزره وجوده کلور صکره‌دن کندی فطرتن ضایع ایلر نتکم بو حدیث شریفده بو معنای مصرح بیورمشلردرکه (مامن مولود الا وقد یولد علی فطرت الاسلام ثم ابواه یهودانه وینصرانه ویمجسانه) یعنی هیچ بر مولود یوقدرکه فطرت اسلام اوزره وجوده کلمیه صکره‌دن ابوانی نصرانی ایسه‌لر آنی دخی نصرانی ایدرلر اکر یهودی ایسلر آنی دخی یهودی ایدرلر اکر مجوسی ایسه‌لر آنی دخی مجوسی ایدرلر .

حدیث شریفده واقع اولان « سنة » لفظی انك ایچون اسلامه حمل ایدرلرکه زیرا مؤمن مرتکب کبیره دخی اولسه

شفاعتدن محروم اولماز زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم (شفاعتی لاهل الکبائر) دخی بیورمشدر.

صاحب الشرعة دیمشدرکه رسول علیه السلامه هرحالده اتباع فرض لازمدر هیچ برحالده ترکی جائز دکلدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه (لا یؤمن احدکم حتی یکون هواه تبعا لما جئت به) یعنی سزدن بریکز ایمان کامل ایله مؤمن اولماز حتی هوای نفسنی بنم حقدن کتوردیکم شرعه تابع ایتمینجه یعنی بنم شرعمه تابع اولماز شرعمه مخالف اولان هوالرینی بالکلیه ترك ایتمینجه .

وینه صاحب شرعه دیمشدرکه (من ضیع سنتی) حدیثنده‌کی سنتدن مراد شول سنتدرکه انکله تمسك واجبدر شول قرنلرك صاحبلریکه رسول الله انلرك حقلرنده خیرله وصلاحله ورشادله شهادت بیورمشلردرکه انلر اول سنته اتباع ایتمش اوله‌لرکه انلر خلفاء راشدوندر ودخی رسول اللهه معاصر اولوب شرف صحبتلرینه واصل اولانلردر دخی تابعین وتبع تابعین در اما انلردن صکره حادث اولان امرلرکه واردر بدعتدر وهر نسنه‌که بدعتدر ضلالتدر .

وصاحب شرعه‌نك ترکی جائز اولمیه دیدیکی ترکدن مرادی اختیار ایله اولان ترکدر اما اکراهله اولان ترك یعنی قتاله قورقماغله یاخود غیری عند الشروع اکراه اولان نسنه ایله اکراه حالنده اولان ترکه رخصت واردر ٭ ترجمة الحدیث بالنظم

امته سنت اولدی حبل متین * بو جهتدن دیدی رسول امین
کیمکه ضایع ایدرسه سنتمی * بولمز اول دولت شفاعتمی

الحدیث السابع

﴿ لاصغیرة مع الاصرار ولا کبیرة مع الاستغفار ﴾

بو حدیث شریف محیط سرخسیده مذکوردر یعنی مرتکب صغیره صغایرده اصرار ایلسه مرتکب کبیره اولمش اولور ومرتکب کبیره استغفار ایلسه کناهی قالماززیرا رسول علیه السلام (التائب من الذنب کمن لاذنب له) دیو بیورمشدر .

صاحب الکشاف تفسیر سورهٔ نساده ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت ایدرکه بر کمسنه انك یاننده کبائر یدیدر دیدی اول ایتدی که بلکه یدی یوزه قریبدرزیرا هر صغیره که اصرار اولنه کبیره اولور * اکر سؤال اولنورسه که حق تعالی قرأنده ﴿ ومن یقتل مؤمنا متعمداً فجزاؤه جهنم خالداً فیها ﴾ یعنی بر کمسنه قصد ایله برمؤمنی اولدرسه انك جزاسی جهنم درخالد اولدیغی حالده دیو بیوردی پس قتل نفس دخی کبیره در رسول الله صلی الله علیه وسلم (لا کبیرة مع الاستغفار) بیوردی اول آیتك معناسنه بو حدیث شریفك معناسی مناقضدر * جواب بودرکه آیتك معناسنده قتل نفس ایدن جهنمه داخل وخالد اولمقدر اما اول جزا اولکمسنه نك اوزرینه مترتب اولماغك قطعنه دلالت یوقدر جزا بودر اما بو جزانك وقوعی حق

تعالی نك مشیتنه موقوفدر اکردیلرسه مجازات ایدر عدل اولور اکر دیلرسه عفوایدر فضل اولور

فقیه ابو اللیث بستانده دیمشدرکه حق تعالی نك بیوردیغی وعیدلرده رجا بودرکه دیلرسه جزا ایلیه زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه حق تعالی برعمله ثواب وعد ایلسه اول منجزدر اما عقاب ایله وعید ایلسه مخیردر دیلرسه عفوایلر دیلرسه تعذیب ایلر

ترجمة الحدیث بالنظم

ایتسه برکشی صغیرده اصرار * ایرکورر اول کبیره یه ناچار
ایتسه اما کبیره یه استغفار * عفوایدر جرمنی انك غفار

الحدیث الثامن

﴿ الصوم فی السفر کالفطر فی الحضر ﴾

یعنی کشینك شهر رمضانده سفراوزرنده بولندیغی وقت اولان صومی حضرده شهر رمضانده اولان فطری کبی در. بوحدیث شریف بدایعده مسطوردر اصحاب ظواهر بوحدیث شریف ایله سفرده صومك عدم جوازنه استدلال ایلرلر بوقول ابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدر اما اکثر اصحابك قولی که جمهور علمانك مذهبی درجوازدر ترجمة الحدیث بالنظم

سفر اوستنده اهل اسفاره * ویردی رخصت شریعت افطاره
لاجرم صومکه سفرده اوله * بکزر افطاره که حضرده اوله

الحديث التاسع

﴿ ثلاث لاتفطرن الصيام القئ والحجامة والاحتلام ﴾

بوحديث شريف كافيده مسطوردر معناسى بودركه اوچ نسنه صيامى
افطار ايتدرمز برى قئ برى حجامة برى احتلام صاحب هدايه
روايتنده صيام لفظى يرينه صائم لفظى واقع اولمشدر يعنى
(ثلاث لاتفطرن الصائم) ديو واقع اولمشدر. برحديث شريفده
دخى واقع اولمشدركه (من قاء فلا قضاء عليه ومن استقاء عمدا
افعليه القضاء) يعنى بركمسه قئ ايلسه بغير قصد اكا قضا لازم اولماز
اماقصدله قئ ايدرسه قضا لازم اولور

بومسئله نك تحقيقى بودركه قئ قصدله اولمق وار بغير قصدا اولمق وار
قصدله اولانده دخى اغز طلوسى اولمق وار اولمامق وار بو صورتلرك
جمله سنده قئ ينه جوفه عودت ايلمك وار واول عودت عمدله
اولمق وار بغير عمد اولمق وار اما عمدله قى ايلمكده ملء الفم
اولسه صوم فاسد اولوب قضا واجب اولور زيرا صائمك كندى
صنعيله اولدى اما كفارت لازم اولماز زيرا شول نسنه نك افطاريله
كفارت لازم اولوركه اول عادتده يادوا ياغدا اولمغه قابل اوله
قى ايكيسنه بله قابل دكلدر قى ملء الفمدن اكسيك اولسه ينه
امام محمد قتنده قضا واجب اولور كفارت واجب اولماز زيرا
(ومن استقاء فعليه القضاء) حديثنده لفظ استقاء مطلقدر ملء
الفم اولان واقلنه شاملدر دير امام ابى يوسف قتنده صوم
فاسد اولمز قضا لازم اولماز زيرا حكماً خرق بولنمدى ديرانك قتنده
خروج حكمى ملء الفم اولمقدر بو صورتده قى كنديدن جوفه

عودت ايلسه ابو يوسف قتنده ينه فاسد اولمز زيرا حكما خروج
بولنماديكه خارج داخل اولمغله فساد عارض اوله دير اما صائم
كندى صنعى ايله جوفه عودت ايتدرسه اولوقت ابو يوسفدن
ايكى روايت وار برروايتده خروج بولنمادى ديو فاسد اولماز دير
ديكر روايتده عودتده صائمك صنعى اولمغله ملء الفم مرتبه سنه لاحق
اولور ديرامابغير قصد ملء الفم اولسه ابى يوسف قتنده صومى فاسد
اولور زيرا خارج حكمنده در حتى ناقض وضوء در دير امام
محمد فاسد اولماز در زيرا صورت فطركه صائم كندى صنعى
ايله ايقاع ايلمكدر هم داخل اولان نسنه ياغدا ياخود دوا اولمغه
قابل اولمقدر بونده ايكيسى بله يوقدر دير بغير عمد اولان ملء
الفم قيئده جوفه عودت ايلمك وار واول عودت عمدله ياغيرى
ايله اولمق وار اما عمدله قى ايلمكده صائم قيئى قصدله جوفه
عودت ايتدرسه بالاجماع فاسد اولور زيرا خروجدن صكره
ادخال متحقق اولوب صورت فطر بولنمش اولور بغير قصد
قيئده اغز طولوسندن اكسيك اولسه قى كنديدن جوفه عودت
ايلسه صوم فاسد اولماز زيرا برى بودركه اغز طلوسى اولميجق
خارج حكمى اولمز بر بودركه صائمك ادخالده دخلى وصنعى
اولمدن داخل اولمش اولدى لكن صائم كندى قصديله جوفه
عودت ايتدرسه ابى يوسف قتنده ينه صوم فاسد اولماز زيراخارج
حكمنده دكلدر دير امام محمد قتنده فاسد اولور زيرا ادخالده
صائمك صنعى اولدى ترجمة الحديث بالنظم

صومى چوق نسنه كرچه مفسدر * ليك بويله حديث وارد در

صومی افساد ایلمز اوچ شی * احتلام وحجامت وهم قی

الحدیث العاشر

عظموا ضحایاکم فانها علی الصراط مطایاکم

بوحدیث شریفی امام الحرمین نهایه ده ذکر ایلمشدر معناسی
بودرکه قربان بایرامنده کسدیککز قربانلریکزه تعظیم ایدك که
انلرسزك صراط اوزرنده بندلریکزدر مسند امام دیلمی ده بوحدیث
ابی هریره دن (استفرهوا ضحایاکم) واقع اولمشدر برکمسنه
قوچ بوغازلسه ضحی بکبش دیرلر قربان ذبحی یوم اضحی ده
وقت ضحیده اولدیغی سببدن قربانه اضحیه دیوتسمیه ایتدیلر
صکره دن کثرت استعمالی اولمغله آخرنهارده بوغازلنسه اضحیه
دیدیلر «مطیه» مطودن مشتقدر مطومصدردر مطوبوریمکه
دیرلر . یاخود مطا آرقه معناسنه اوله بندلرك ارقه سنه بنلدیکی
جهتدن بنده مطیه دیرلر . حدیث ثانیده «استفر هوا»نك معناسی
ضحایاکزك یورغاسن طلب ایلك دیمکدر . بو محلده معنا
بندلریکزك ایولردن طلب ایلك دیمکدر . صراطك طریقدن
وسبیلدن فرقی بودرکه طریق اول یوله دیرلرکه برسالك اکامتوجه
اوله کرکسه اکا توجه معتاداولسون کرك اولمسون سبیل اکادیرلرکه بهر
حال اکاسلوك معتاداوله وصراطا کادیرلرکه آنده اصلا اکریلك
اولمیه وصاپمق اولمیه بومحلده صراطدن مراد یوم حشرده متن
جهنم اوزره ممدود اولا جسردر ترجمة الحدیث بالنظم

بویله بیوردی اول ولی حمیم * یعنی قربانکزه ایدك تعظیم
که صراط اوزره آکا اولوب سوار * باغ فردوسه ایده سز رفتار

الحدیث الحادی عشر

افضل الحج العج والثج

یعنی حج عمللرینك افضلی عج وثج در. عج تلبیه ده رفع صوته دیرلر
یعنی لبیك دیدکلری وقت بلند آوازله دیه. وثج صویی اقتماغه دیرلر
بومحلده ثجدن مراد مناسك حجده واقع اولان قربان قانن
آقتماقدر ترجمة الحدیث بالنظم

افضلی طاعتك که حج اولدی * افضل حجده عج وثج اولدی
یعنی لبیك ایله اولوب جوشان * خون قربانك اوله ریکه روان

الحدیث الثانی عشر

قد اعذر من انذر

یعنی برکمسنه برکمسنهٔ قورقودوب سن فلان فعلی ایده جك اولورسك
سکا اول فعلك مقابله سنده شو وجهله عقوبت ایدرم دیسه اول کیمسه
تحقیق عذرن اتمش اولور صکره دن اول قورقدیغی کیمسه دن اول
فعل صادر اولوب بوکیمسنه اول عقوبتی ایلسه بوکیمسنه معزور
اولور صوچ اول کیمسه نك اولورکه اول فعلدن منعی ومقابله سنده
اوله جق عقوبتی ایشتدکدنصکره اول فعلی ارتکاب ایتمش اوله
امام شمس الائمة سرخسی شرح سیر کبیرده یازمشدر سلطانك
منادیسی ندا ایلسه که فلان بك عسکرك اوکنده وفلان بك

عسکرله عسکرك آردنده طورسون دیسه اول بکلره لایق
دکلدرکه کندیلره تعیین اولنان وضعی ترك ایده‌لر زیرا امر
حربده بووضع برتدبیر حسندرکه فائده‌سی اول امره اطاعت
ایله ظاهر اولور اول تعیین اولنان بکلردن بریسی مأموربه
اولدیغی وضعه عصیان ایلسه سلطان اول امیره انذار ایدوب
قورقتماق کرکدر اول دفعه‌ده عقوبت ایلمك لایق دکلدرزیرا
برعثرتدر یعنی طانیمه‌مقدر اول کشیدن صادر اولدی پس والی
جند اول امیره تنبیه ایده‌که شمدیدن صکره امرینه مخالفت
ایده‌نی سلطان تأدیب ایدر دیه بومرتبه‌یه انذار دیرلر زیرا
رسول الله صلی الله علیه وسلم (من انذر فقد اعذر) بیوردی
بونك بیانی قرآن کریمده دخی واردر حق تعالی یوم قیامتده
(وقدقدمت الیکم بالوعید) دیه یعنی اول عاصیلرك عذرن
قبول ایتمیوب بن سزه دنیاده وعید کوندردم ایدی‌دیوبیورسه
کرکدر بومرتبه‌دن صکره اول امیره عصیان ایده‌جك اولورسه
سلطان انی محکم تأدیب ایده‌که کندویه عقوبت وغیره زجر
اوله‌که کمسنه سلطانك امرینه مخالفت ایدوب سوء ادب ایتمکه
قدرتی اولمیه زیرا حقك قورقوسندن خلقك مناهیدن امتنا
علرندن دنیاده عقوبت قورقوسندن محذوراتدن اجتنابلری
آرتقدر ترجمة الحدیث بالنظم

اولسه برامره برکشی مأمور * خلقی تخویفه وارآکا دستور
صکره اندن عتاب قیلسه ظهور * عذرن ایتمش اولور کرك معذور

الحدیث الثالث عشر

(مایزع السلطان اکثر ممایزع الفرقان)

تفسیر تیسیر صاحبی بویله‌ذکرایلرکه «وزع.ای منع» کف معناسنه‌در
وزعه‌وازعك جمعیدر عسکری طاغلمقدن ویاییلمقدن منع ایدنلره
وازع دیرلر

امام مطرزی شرح مقاماتده ذکرایتدیکی اوزره ملوکك اعوانانه
وصاحب شرطه‌سنه وازع دیرلر اول تقدیرجه حدیث شریفك
معناسی الله اعلم بواولورکه سلطانك منع ایتدیکی اکثردر قرآنك
منع ایتدیکندن یعنی نیجه کیمسنه واردرکه نص قرآنده حرمتی
ثابت اولوب مقابله‌سنده عقوبات شدیدهٔ آجله ایله وعد اولنان
مناهی ارتکابندن ممنوع اولمازلر سلطانك عقوبات عاجله‌سی
خوفندن ممنوع اولورلر ترجمة الحدیث بالنظم

حق بودرکه لطف حقدر سلطان * ظل یزدان پناه امن وامان
نصی قاطع اکرچه قرآندر * قطع ایدن ظلمی تیغ سلطاندر

الحدیث الرابع عشر

(البکرة رباح اونجاح)

یوملك اولنه فجر دیرلراندن صکره صباح اندن صکره غدا اندن بکره
دیرلراندن ضحی اندن ضحوه اندن هجره اندن ظهر اندن مسا اندن
عصر دراندن اصیلدر اندن عشاء اول اندن عشاء اخیردر . رباح ربحدن
ربح تجارتده اولان فائده‌یه دیرلر یعنی فوز نجاح دیو کشی حوایجنده

بولديغى ظفره ديرلر. بوحديث شريفك معناسى بودركه وقت بكرەده عمله مباشرت ايله عامل اولان تجارتنده ربح بولور وسائر حوائجنده فوز بولور بوسببدن (المباكرة مباركة) ديمشلردر .

شمس الائمة سرخسى سير كبير شرحنده مبعث سرايا بابنده ديمشدركه امامه لايق اولان بودركه برطرفه عسكر كوندرسه اول نهارده كوندره زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم (بارك الله لامتى فى بكورهم) ديو دعا بيورديلر وعسكر كوندردكارنده اول نهارده كوندررلردى بونده دليل واردركه هرحاجتك صاحبى وقت بكرده حاجتنه سعى ايتمك كركدر تاكه تحصيل مرادنه سبب اوله رسول الله صلى الله عليه وسلمك بودعاسى بركاتيله بوسببدندركه علماى عظام طلبهٔ علمده ابتكارى يعنى وقت بكرده شروعى سورلردى (انما ينال العلم ببكور الغراب) يعنى علمه واصل اولنمز الا قوزغون كبى وقت بكرده حاضر بولنمغله اولنور ديرلردى طلب علمده ونكاحده دخى لايق بودركه سبت كونى ياخود پنجشنبه كونى اختيار اولنه زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى (بارك الله لامتى فى بكور سبتها وخميسها) بيورمشدر

برهان الاسلام شيخى واستادى اولان صاحب هدايه امام مرغنانى دن روايت ايدركه چهارشنبه كونى هيچ برنسنه يه ابتدا اولنمزكه اول تمام اولميه امام ابو الليث سمرقندى بستان آدلو

كتابنده ديمشدركه بزرجمهره سؤال ايتمشلركه بوعلمه نه ايله واصل اولدك ديمشكه غراب كبى بكرەده حاضر اولماغله كلب تملقى كبى تملق ايتمكله كدى تضرعى كبى تضرع ايتمكله خنزير حرصى كبى حرص ايتمكله حمار كبى صبر ايله ترجمة الحديث بالنظم

هركشى كيم ايشنه وقت سحر * ايليوب عزم كونله بيله طوغر
هرعملده بوله فوز وصلاح * كار وكردارده رباح ونجاح

الحديث الخامس عشر

اقسمه بالسوية واعدله بالرعية

بوحديث شريف سير كبيرده باب مبحث سرايا ده مذكوردر رسول الله صلى الله عليه وسلم بوحديث شريفى زيد بن حارثه حقنده بيورمشدر وزيد ابن حارثه يى سكز بولك عسكره امير ايدوب كوندرمشدر زيد رسول الله صلى الله عليه وسلمك مواليسى يعنى ازادلو قولى ايدى زيده ثنا ايدوب بيورمشلردركه زيد اميرك عسكر ماييننده برابر قسمت ايديجيسى ورعيت ماييننده زياده عدل ايديجيسيدر .

امرا طائفه سنده بو ايكى خصلت لازم ومهم اولوب كمال مرتبه ده ممدوح اولديغى جهتدن رسول الله صلى الله عليه وسلم زيده بوخصلتلرله ثنا ايتدى زيرا اميره بو ايكى خصلتده خلق كمال احتياجده محتاجلردر. بر بوخصلت كه اللرينه كيرن مال غنايمى على ماقدره الله على السويه تقسيم ايليه. برى بوخصلتكه كندويه مراجعت ايتدكلرى قضاياده عدل اوزره حكم ايدوب برينك ديكرنده اولان حقنى آليوره ترجمة الحديث بالنظم

بكك اولدر يكي غنائمده • فصل احكامده مظالمده
عسكره قسمتي برابر اوله   اهل عدل اوله دادكستر اوله

الحديث السادس عشر

﴿ يسروا ولاتعسروا وبشروا ولاتنفروا ﴾

بركيمسنه يه لوجه الله وعظ ايلمك جائزدر زيرا حق تعالى ﴿ فذكر فان الذكرى تنفع المؤمنين ﴾ ديو بيورمشلردر. يعنى آكدركه آكدرمق مسلمانلره نفع ايلر ابن مسعود رضى الله عنه هر پنجشنبه كونى تذكير يعنى وعظ ايلردى ودعوات مأثوره ايله دعا ايلردى يالكز رجا وخوف احوالندن سويلمزدى هم رجادن هم خوفدن سويلردى

امام رستغفنى دخى ديمشدركه مذكره لايق بودركه رجا ورحمتدن سويليه زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم (يسروا ولاتعسروا بشروا ولاتنفروا) بيورمشدر. يعنى طريق حقى مسلمينه قولايلق ايله كوستريك كوچلك ايله كوسترمك وامته اللهك رحمتيله بشارت ايدن عذاب خوفى ايله نفرت ايتديرمك ترجمة الحديث بالنظم

بوحديث بورسمه در تفسير • اهل علم ايتسه وعظ ايله تذكير
ترك ايدوب يسرى ايتميه تعسير • قيوب ابشارى ايتميه تنفير

الحديث السابع عشر

﴿ اطلع فى القبور فاعتبروا فى النشور ﴾

اطلاع اصلده «على» ايله تعديه ايدر يعنى «اطلع على القبور» ديمك كرك

ايدى اما بومحلده اطلع نظر وتأمل معناسنه اولدينى جهتدن «فى» ايله تعديه ايدوب «اطلع فى القبور» وارد اولدى. قبر اصلده دفن معناسنه در اما موضع دفنده استعمالى شايع اولمشدر بومحلده دخى مراد موضع دفندر

امام مطرزى شرح مقاماتده زواجردن نقل ايدركه بركمسنه رسول الله صلى الله عليه وسلمه كلوب قلبنك قساوتندن شكايت ايلدى رسول الله صلى الله عليه وسلم افندمز (اطلع فى القبور فاعتبروا فى النشور) بيوردى يعنى قبوره نظر ايله دخى نشوردن يعنى اهوال قيامتدن عبرت آل تاكه اول اهوالى ملاحظه ايله قلبك متأثر اولوب قسوت زائل اوله نشور ميتك موتندنصكره ديرلديكنه ديرلر ترجمة الحديث بالنظم

اى اولومنى آكميوب هركز • نفس الندن زبون اولان عاجز
مطلع اول قبور حالندن • اعتبار ايت نشور حالندن

الحديث الثامن عشر

﴿ اذا تحيرتم فى الامور فاستعينوا من اهل القبور ﴾

يعنى سز امريكزده متحير اولسه كز اهل قبوردن استعانه ايلك بومحلى مولاناى مرحوم بويله تحقيق ايلمش نفس ناطقه نك بدنه تعلقى برعشق شديده بكزر آدم اولوب بدندن آيرلدقدن صكره اول عشق زائل اولمز بيت

سعدى بروزكارى مهرى نشانده دردل
بيرون نمى توان كرد الا بروزكارى

ترجمه

کوکلده عشقی براتمشدی روزکاریله * کدنجه اکاینه نیجه روزکار کرك

لاجرم نفسك بدنه اولان اول میل عظیمی وانجذاب قویسی اولدکدنصکره نیجه زمان باقی قالور بوسببدندرکه میتك کموکنی اوفاتمقدن وقبرینه باصمقدن نهی وارد اولمشدر

بومقدمه‌یه بناءً برانسان برقوی النفس کامل الجوهر شدیدالتأثیر انسانك قبرینی زیارت ایدوب برساعت طوروب اول طپراقدن متأثر اولسه میتك نفسنك خود اول طپراغه بدن ملابسه‌سیله علاقه‌سی وار ایدی لابد اول ایکی نفس مابینده ملاقات روحانیه حاصل اولوب اول زیارت منفعت کبری وبهجت عظمی حصولنه سبب اولور زیارت مشروع اولمقده سبب بومنفعتدر اکرچه بوندن غیری اسرار اخری دخی اولمق بعید دکلدر

امام فخرازی مطالب عالیه‌ده یازارکه ارسطالیسك اصحابنه برمسئله مشکل اولوب غامض بحث ایلسه‌لر ارسطالیسك قبرینه واررلر قبری یانده بحث ایدرلر ایدی اول مسئله قبرده فتح اولوردی بونك سببی دخی بودرکه زائر ایله مزورك نفسلری ایکی مصیقل آیینه‌یه بکزربری برینه مقابل اوله وبونك شعاعی انده آنك شعاعی بونده منعکس اوله هربارکه زائر اولان حی اول طپراغه نظر ایدوب حق تعالینك قضاسنه رضا وخضوع حاصل اولوب نفسنه تأثر کلوب اول تأثر ایله معارف علومدن واخلاق فاضله‌دن بعض نسنه فیض اولور اول حاصل اولان

فیض اول انسان میت مزورك روحنه منعکس اولور وهر نسنه‌که اول انسان میت مزبوره موتدن صکره عالم تجرد وجناب قدسدن فایض اولمش علوم مشرفه وآثار قویه‌دن حاصل اولمش اوله اول نسنه کذلك انسان حی زائرك نفسنده منعکس اولور نته‌کیم اول ایکی آیینه‌نك شعاعلری بری برنده منعکس اولوردی الاعلام فی المام الارواح بمحال الاجسام آدلی کتابك صاحبی یازارکه ارواح انبیا صلوات الله علی نبینا وعلیهم وسلامه سماده ایکن ینه بامرالله تعالی احیانا سمادن غیره نقل ایدرلر قبرلرینه وغیره نزول اولور بونزولدن ارواحلری قبرلرنده مستمر اولمق لازم کلمز اما بالکلیه قبورلرندن التفاتلری منقطع اولمز ارواحلری ایله قبورلری مابیننده برعلاقهٔ مستمرهٔ غیر منقطعه وبراختصاص واردرکه اول اختصاصك کیفیتین الله بیلور اول سببدن هروقتده زیارتلری مستحبدر سائر قبور مسلمین دخی بویله‌در روحلری ایله قبرلری مابیننده برنسبت خاصهٔ مستمره واردرکه قبورلرینی زیارت ایدنلر آنلره عرض اولنورلر وکندیلره سلام ویرنلرك سلامن رد ایدرلر بومعنی‌یه دلیلدرکه حافظ عبدالحق الاشبیلی کتاب عافیه‌ده ابی عمر بن عبدالبردن روایت ایدرکه اول دخی ابن عباسدن روایت ایدر رسول الله صلی الله علیه وسلم (مامن احدیمر بقبر اخیه المؤمن کان یعرفه فی الدنیا فیسلم علیه الاعرفه ورد السلام * وهو صحیح الاسناد) یعنی بر مؤمن برمؤمن قرنداشنك قبرنه وارمازکه اول آنی دنیاده

بلمش اوله وا کا سلام ویره الا اول دخی آنی بلور وسلامن
رد ایلر بوحدیث حدیث صحیح الاسناددر
وذکر ایدرلرکه شیخ فخرالدین غضنفر تبریزی درکه شیخم
تاج الدین تبریزی فوت اولدقدنصکره بکا بعض مسائل مشکل
کلوردی چوق فکرلر ایدوب بذل مجهود ایدردم حل اولمز
ایدی شیخمك مزارنه واروب صحتنده که کبی مزاری یاننده
اوتوروب اول مسائلی فکر ایدردم حل اولوردی ودیمشلردرکه
بودخی محتملدر (اذا تحيرتم فی الامور فاستعينوا من اهل القبور)
حدیثنده اهل قبوردن مراد رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك (موتوا قبل ان تموتوا) امرنه امتثال ایدوب
موت بالاضطراردن مقدم موت بالاختیارله میت اولمشلر اوله
ترجمة الحديث بالنظم

متحیر ایده‌سزی چوامور * استه‌یی کزعون روح اهل قبور
چومعین اوله همت ارواح * منتظم اوله عالم اشباح

الحديث التاسع عشر

﴿ روی عن النبی صلی الله علیه وسلم انه نهی عن التجصیص والتقصیص ﴾
تجصیص ایله تقصیصك معناسی بردر امابو حدیث شریف رسول الله
صلی الله علیه وسلم دن کاه لفظ تجصیص وکاه لفظ تقصیص ایله وارد
اولمشدر قص جص معناسنه‌در لغت حجازیه‌در جص کرج
دیمکدر یعنی نبی علیه السلام مقابر مسلمینی کرج ایله یاپمقدن نهی

ایلدی امام قاضیخان فتواسنده دیمشدرکه قبر کرجلنمیه زیرا
رسول الله صلی الله علیه وسلم نهی ایلمشدر دخی قبر اوزره بنا
ایلمه‌دن نهی ایلمشدر بنادن مراد سفط یعنی دیارعجمده قبر
اوزره وضع ایتدکلری تابوتدر دیمشلر بعضیلر غیریدر دیمشلر
امام ترمذی روایتنده بوحدیث (نهی رسول الله صلی الله علیه
وسلم عن ان يجصص القبور وان يكتب عليها وان يبنى عليها وان
توطأ) وارد اولمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم نهی
ایلمشدر قبر کرجلنمکدن واوزرینه یازلمقدن واوزرینه بنا
اولمقدن وباصلمقدن ابوعیسی رحمة الله علیه دیمشدرکه بوحدیث
صحیحدر امام مالك قتنده قبر کرجلنمك کره اولدیغنك وجهی
بودرکه کرج مباهات یعنی فخر علامتیدر مباهات زینت حیات
دنیادندر قبر منازل آخرتدندر مباهات موضعی دکلدر میته قبرده
زینت ویرن عمل صالحدر صحیح مسلمده ابی الهیاج اسدیدن
مرویدرکه حضرت امام علی بنی امیر ایدوب کوندردیکی وقت
دیدیکه سنی کوندر دیمی بنی رسول الله صلی الله علیه وسلم
کوندردیکی کبی هیچ برتمثال یعنی جانلی صورتنده دوزلمش نسنه
الا آنی بوز وهیچ یوکسك قبر بولمه‌که الا یر ایله برا[illegible] ایله
اما قبر تسنم اولنماق کرکدر یعنی دوه هورکیجی وضعنده
اولمق کرکدر . زمانه‌ده دیاررومده اویله ایدرلر تا که قبرمؤمن
ایدیکی معلوم اولوب حرمت اولنه ودعا قلنه نهایت کثرة
ارتفاعدن منع اولنمشدر کثرت ارتفاعدن مراد زمان جاهلیتده

میته تعظیم وتفخیم ایچون قبرك اوزرنی یوکسك ایدرلردی .
اولدر علامهٔ زمخشری ربیع الابرارده انس بن مالکدن روایت ایدرکه بر کون رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم بر یوکسك قبه کوروب سؤال بیوردقلرنده فلان انصارینك در دیدیلر اول قبه صاحبی رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم حضرتنه کلوب سلام ویردی حضرت رسول اعراض ایدوب رد سلام ایتمدی اول انصاری سببین سؤال ایلدی وبلوب قبه‌ئی ییقوب یره برابر ایلدی رسول‌الله صلی‌الله علیه وسلم ایشدوب بیوردیکه (امان کل بناء وبال علی صاحبه الاما لا الاما لا * ای ما لا بد منه) تحقیق هر بنا صاحبنه وبالدر الا اول بنا که البتده اکا لازم اولوب سکنی ایچون اول مقدار بنایه محتاج اوله ینه ربیع الابرارده مذکوردرکه بر کیمسه التی ذراعدن زیاده بنا ایلسه بر منادی ندا ایدرکه (یا افسق الفساق این ترید) ای فاسقلرك فاسقی نره‌یه کیدرسین ترجمة الحدیث بالنظم

نهی قلدی نبی علی التخصیص * قبر انسان ایتمدن تجصیص
رأی باطل اولور خیال کج * کا ٔوله قبرك اساسنی سنکله کج

الحدیث العشرون

اهل الکفور اهل القبور

یعنی کفور اهل قبور اهلیدر . بو محلده کفردن مراد قریه‌در انکچون کفر دیرلرکه ناسی ستر ایلر اما مطرزی معربده بویله

دیمشدرکه بو حدیث شریفك معناسی بودرکه قراده ساکن اولانلر موتی منزله‌سنده‌در . مصرلری وجمعه‌لری مشاهده ایتمدکلریچون تفسیر تیسرده یازلدیغی اوزره (اهل الکفور هم اهل القبور) واقع اولمشدر . یعنی اهل قریه موتی حکمنده‌در اهل علمدن بعید اولدقلری سببدن سیر کبیرده وصایای امرا بابنك آخرنده (هم اهل الکفور هم اهل القبور) واقع اولمشدر . اهل قرانك جهللرینه وامر دینده قلت تعاهدلرینه اشارت اولنمشدر حتی دینلمشدرکه جاهل میتدر اکر دفن دخی اولنمادیسه اوی قبریدر وثیابی کفنی‌در .

امام راغب اصفهانی تفسیرنده دیمشدرکه کفر لغتده ستردر . کیجه‌یه کافر دیرلر اشخاصی ستر ایتدیکیچون اکنجیه کافر دیرلر تخمی ستر ایتدیکیچون قریه‌یه کافر دیرلر اهانی ستر ایتدیکیچون کفر نعمت دخی نعمتك ستریدر کافره دخی حق ستر ایتدیکیچون کافر دیرلر ترجمة الحدیث بالنظم

غافل اولمه سواد اعظمدن * بوله‌سین تا حیات باقی سن
کویدن اهلندن ایله کتدیکی دور * که اولدی اهل کفور اهل قبور

الحدیث الحادی والعشرون

اولادنا اکبادنا

یعنی اولادلریمز جکرلریمزدر . رسول الله صلی الله علیه وسلم بو حدیث شریفی حسنله حسین رضی الله عنهمایی طوتارکن

بیورمشلردر. امام محمد رحمه الله دخی بوحدیثله عمل ایدوب
حربیلرك کندیلرینه واولادلرینه امان ویرلسه قزلری واو-
غوللری اولادده داخل اولور دیمشدر. شمس الائمهٔ سرخسی
شرح سیر کبیرده بویله یازار

اما رضی الدین سرخسی محیطده بویله یازارکه برکمسنه اولادنه
وقف ایلسه اولاد صلبیه‌سی واولادابناسی داخل اولور اما اولاد
بناتی داخل اولمقده ایکی روایت واردر هلال وخساف امام
محمددن نقل ایتدکلری اوزره داخل اولورلر . زیرا ولدلفظی
عموم مجازله آنلره دخی متناولدر زیرا ولد متولد اولانه دیرلر
متولد اصلدن متفرع اولاندر اولاد بنات دخی متفرعدر امدن
متولددر ام جددن متولددر اولاد بنات دخی ام واسطه سیله
جده مضاف اولورلر بو سببدندرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حسن وحسین حقنده (اولادنا اکبادنا) بیورمشلردر. رضی
الدینك بر روایتی بودرکه امام محمد سیر کبیرده ذکر ایدرکه
حربی اولادی اوزره امان دیلسه‌لر اولاد بناتلری امانده
داخل اولمز زیرا انلر کندی اولادی دکلدر. وامام علی رازی
جمع ایتدیکی رسائلده بویله یازار زیرا اسم ولدك اولاد بناته
تناولی بطریق المجازدر زیرا ولد حقیقتده کندینك اوغلی
اولاندر وحکمده وعرفده ولادتله اکا منسوب اولاندر اولاد
ابن بویله‌در اولاد بنات بویله دکلدر رسول الله صلی الله علیه
وسلم حسنله حسینه ولد تسمیه بیوردقلری مجازدر زیرا حق

تعالی کلامنده (ما کان محمد ابا احد من رجالکم) بیورمشدر
یاخود اولاد بناته ولد اسمنك شمولی اولاد فاطمه‌یه مخصوص
اوله نته‌کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر (کل
اولاد ینتسبون الی آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ینسبون الی)
یعنی اولادك کلیسی بابالرینه نسبت اولنورلر الا اولاد فاطمه‌دکل
آنلر بکا نسبت اولنورلر صاحب کشاف دیمشدرکه (ما کان
محمد ابا احد من رجالکم) آیتنده معناسی محمد رجالدن بر
احدك باباسی دکلدر دیمکدر . رسول الله صلی الله علیه وسلم خود
طیبك طاهرك قاسمك ابراهمك باباسیدر. جواب بودرکه بونلر
ایکی وجهله بو نقیدن خارجلردر. بری بوکه مبلغ رجاله داخل
اولمدن صبیلر ایکن فوت اولمشلردر . بروجه دخی بودرکه
رجالکز دیمکدن مراد مخاطب اولانلرك رجالیدر . بونلر
مخاطبلرك رجالی دکلدر رسول الله صلی الله علیه وسلمك رجالیدر
حسن وحسین‌نك باباسی اولمقدن دخی بوسؤال واردرینه بوجواب
ایله مرفوعدر. اماجواب اوله سؤال وارداولورکه صبی یه دخی
رجل اطلاقی دخی واردر حتی مجمع الفتوی‌ده خواهرزاده‌دن
روایت اولنمشدرکه برکیمسه رجل ایله سویلشمیم دیواندایجسه
صبی ایله سویلسه حانث اولور ترجمة الحدیث بالنظم

فاشدر اهل فطنت وهوشه * ولد انساندر جکر کوشه
یونی تحقیق ایچون او خیرعباد * دیدی اولادمزدر اکباد

الحديث الثانى والعشرون

لا يتم بعد الحلم

بو حديث شريف اوئل تفسير سورهٔ نسانده مذكوردر معلمدنصكره
يتيم يوقدر ديمكك معناسى بالغ اولانده احكام يتيم اولماز ديمكدر
«حلم» حانك ضمه سيله مطلقا نائمك نومده كورديكى نسنه يه ديرلر
اما نائم امارهٔ بلوغده كورديكى نسنه ده استعمالى غالب
اولمشدر. نهايه ده بويله مذكوردر حلم واحتلام بر معنايه در
يعنى نائم رؤياده امارهٔ بلوغدن نسنه كورسه اكا حالم ومحتلم ديرلر
صكره دن مبلغ رجاله بالغ اولانده عام اولدى كركسه رؤياده
امارهٔ بلوغدن نسنه كورسون كرك كورمسون. علامهٔ مخشرى
فائق آدلو كتابنده يازاركه رسول الله صلى الله عليه وسلم معاذ بن
جبلى يمنه كوندرديكى وقت هر حالمدن بر دينار آل ديو امر ايلدى
حالمدن مراد وقت حلمه بالغ اولاندر كركسه حالم اولسون
وكرك اولمسون يعنى بلوغ سننه وارنه حالم ديرلر يتيم انفراد
معناسنه در صدفده يالكز بولنان دره دخى در يتيم ديرلر يتيمه
دخى باباسى فوت اولوب منفرد قالديغچون يتيم ديرلر كرك صغير
وكرك كبير اما عرف شرعده يتيم بالغ اولميوب صغير اولديغى
جهتدن بر كافله محتاج اولانه مختص اولمشدر اول احتياج زائل
اولدقدنصكره يتيم دينلمز زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم (لا
يتم بعد الحلم) ديو بيورمشدر ترجمة الحديث بالنظم

چونكه سن بلوغه ايره صغير * آنده حكم يتيمه يوق تأثير
سعى ايدوب كندكى اهل حال ايله * بالغ مبلغ رجال ايله

الحديث الثالث والعشرون

العلم فى الصغر كالنقش فى الحجر

بو حديث شريفى امام بيهقى اخراج ايلمشدر يعنى زمان صغرده قواى
مدركه ده حاصل اولان صور ادراكيه اول قوى دن زائل اولماز
حجرده حاصل اولان نقش زائل اولمديغى كبى حكمت دخى بودر كه
زمان صغرده قلب اشغال وشواغلدن حالى در هر نسنه كه قلبى حالى
بولور قلبده متمكن اولور ترجمة الحديث بالنظم

باغ علمك نهالى نورس ايكن * ايله سيراب علم آيندن
ديدى العلم فى الصغر احمد * اولدى كالنقش فى الحجر مشتد

الحديث الرابع والعشرون

شيب وعيب

بو حديث شريف قوجالقده عيبدن قاچميانلر حقنده وارد اولمش
در دينلمشدر كه (من لم يرعو عنده الشيب ولم يستحى من العيب
ولم يخش الله تعالى فى الغيب ليس لله فيه حاجة شيب) يعنى بر
كمسه كه قوجالقده خوف اوزره اولميه وعيبدن اوتانميه وغيبده
حق تعالى دن قورقميه انك قوجالغنده حق تعالى نك حاجتى
يوقدر يعنى حق تعالى انك قوجالغنه اعتبار ايلمز ترجمة الحديث
بالنظم

كلدى اى چونكه عالم شيب * بيل انى پيك موتدر لاريب
شيب ونسيان حال عالم غيب * جمع اولمق كشيده حقاعيب

الحدیث الخامس والعشرون

علیکم بالعدس فانه مبارك مقدس

بوحدیث شریفی امام قرطبی روایت ایلمشدر (وفومها وعدسها آیتنك تفسیرنده امام طبرانی روایتنده بوحدیث (قدس العدس علی لسان سبعین نبیا آخرهم عیسی بن مریم علیه السلام) یعنی مرجمك یتمش نبینك لساننده تقدیس اولنمشدر که آخرلری عیسی علیه السلامدر ابونعیم روایتنده بو زیاده دخی واقع اولمشدر که (فانه یرقق القلب ویسرع الدم) یعنی عدس قلبی ترقیق ودمی سریع ایلر ترجمة الحدیث بالنظم

جهد قیل طعامك اوله عدس * که مبارك دیدی اوپاك نفس
چون نبی دیر اکا مقدسدر * هب حبوباتدن اول انفسدر

الحدیث السادس والعشرون

ما انزل الله داء الا انزل له دواء

معنی شریفی بودر که حق تعالی هیچ برداء ایندرمدی الا اول داء ایچون بردوا ایندرمش اوله بوحدیث شریفی بخاری اخراج ایلمشدر عطاء ابن ابی رباحدن مرفوعا ابی هریره رضی الله عنه روایتنده (ان الذی انزل الداء انزل معه الدواء) واقع اولمشدر اسامه بن شریك روایتنده بویله درکه اعراب رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلدیلر یا رسول الله دوا ایدینه لیممی دیدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه (نعم ان الله تعالی لم ینزل من داء الا انزل له شفاء الا الموت والهرم) یعنی الله تعالی هیچ برداء ایندرمدیکی الا انکچون

بردوا ایندرمه مش اوله الا موت وهرم یعنی پیرلکدن عارض اولان ضعف که آنلره شفا یوقدر بوحدیث شریفی اصحاب سنن اربعه اخراج ایلمشلردر ترجمة الحدیث بالنظم

حق تعالی یراتمدی بردا * که یراتمش اوله اکا دوا
هر مرضکه ویره شفا واردر * موتدن غیری یه دوا واردر

الحدیث السابع والعشرون

نهی النبی عن بیع العنب حتی یسود وعن بیع الحب حتی یشتد

یعنی رسول الله اوزوم قارارمدن وحبوبات برکشمدن یعنی تمام کماللرینی بولمه دن بیع اولنمقدن نهی ایلمشدر بوحدیثی ابوداود وترمذی وابن ماجه اخراج ایلمشلردر حماد بن سلمه دن اولدخی حمیددن اولدخی انس بن مالکدن

اولا بیلمك کرکدر که بومحلده مسئله درت وجه اوزره در. بریسی بودرکه اغاجده میوه ظاهر اولمه دن صاتیله بوشق بالاجماع باطلدر. ایکنجی بودرکه یمیش ظاهر اولدقدنصکره صلاحی وفسادی ظاهر اولمادن یعنی بالفعل انتفاعه قابل اولمه دن صاتیله بوشق قول اصحده صحیحدر اما عامة مشایخمز تجویز ایتمه مشلردر امام سرخسی وخواهرزاده کبی ومتأخریندن مختار ومستصفی صاحبلری دخی آنلره تابع اولمشلردر لکن صاحب هدایه قول اصحله اخذ ایدوب تجویز ایلمشدر. اوچنجی بودرکه منتفع به اولدقدنصکره صاتیله میوه سی تمام اولمدن اوله بوشق بزم ائمه مز قتلرنده صحیح شافعی

قتنده صحیح دکلدر. دردنجی بودرکه تمام یتشوب کمالنه بولدقدن صکره صاتله بوشق بالاجماع صحیحدر ترجمة الحدیث بالنظم

بولمینجه اوزمله دانه کمال * حکم شرع اوزره اکادیمز مال
هر بری تاکمالنی بولمز * بیعی لابد انك صحیح اولمز

الحدیث الثامن والعشرون

﴿ علیکم بألبان البقر فانها یوم من کل الشجر ﴾

یعنی سزك اوزریکزه اولسون صغیر سودیکه اول هر اغاجك کوکندن جمع ایلر علی بن ابی طالب دن روایت اولونورکه اول بیور مشدرکه بقرك لحمی دادر لبنی شفادر یاغی دوادر فقیه ابو اللیث سمرقندی دیمشدرکه هر کشی بدننه ضرر ویرر نسنه یی بلوب اندن امتناع ایتمك قدر طب اوکرنمك مستحبدر اما بعضیلر تداوی یی کریه کورمشلر لکن عامهٔ علما تجویز ایلمشلردر مکروه در دینلر ابن عمرك بوروایتیله احتجاج ایدیورلرکه اول بیورمشدرکه مریضی استدیکندن منع ایتمك جائز دکلدرکه حق تعالی اول مریضك دواسینی بعضی استدکلرنده مقدر ایتمش اوله اماتداوی مباحدر دینلر بو حدیث شریف ایله احتجاج ایدرلرکه بعض عربلر رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلوب یارسول الله دوا النورسك بزم اوزریمزه جناح وارمیدر دیدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه (تداووا عباد الله فان الله لم یخلق داء الا وضع له شفاء) یعنی دوا لنك اللهك قوللری حق تعالی بر داء خلق ایلمدی الا انکچون شفا وضع ایتمیه اما حق بودرکه تداوی

بالاجماع مباحدر نته کیم هدایه ده تنصیص اولنمشدر رسول الله صلی الله علیه وسلمك قولی وفعلی اباحتنه دلالت ایلمشدر قولی بو حدیث شریفدر فعلی بودرکه یوم احدده مجروح اولدقلرنده بر روایتده بر پاره کموك وبر روایتده بر پاره حصیر یاقوب دوا ایدندیلر اما حرام نسنه ایله دوالنمکی بعضیلر مکروه دیدیلر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم (ان الله لم یجعل شفاءکم فیما حرم علیکم) بیورمشدر یعنی حق تعالی حرام ایتدیکی نسنه لرده سزه شفا ایلمه مشدر صاحب بزازیه حافظ الدین کردی کتاب صیدده یازارکه طبیب مریضه کرپی ویاییلان نافعدر دیسه تداوی ایچون اکلی جائز دکلدر زیرا الله تعالی علیم وحکیمدر اول بر شیدن منافعی نزع ایلراندنصکره حرام ایلر حتی حق تعالی قرآنده خمر حقنده ﴿ ومنافع للناس ﴾ دیو بیوردیغی منفعتدن مراد اتعاظ منافعیدر یعنی بر کمسنه بر سرخوش کورسه که هم اشاغیدن هم یوقاریدن قی ایلر وبر کلب کلوب کاه آغزین وکاه دبرین یالار اولسه او کمسه اول حالدن عبرت الوب متنصح اولور توبه ایلر خمرده ناسه منفعت اولان بو اتعاظ منفعتیدر دیو ذکر ایلر کمال پاشا زاده مرحوم بو تعلیلی بکنمزدیرکه غایت صوسز کمسنه اضطرار حالده خمر ایچمك حلال اولدیغی خود قاضیخانده مصرحدر اکر خمرده دفع عطش منفعتی اولسه خود حالت اضطرارده حلال اولمازدی بو بابده وجه صحیح بودرکه صاحب ذخیره ذکر ایدوب دیمشدرکه صدر الشهیدك حرامله استشقا حرامدر دیدیکی مطلق دکلدر

حرام ایله استشفا شول وقت جائز اولمز که انده شفا وار ایدوکنه علم اولمیه اما شفا وار ایدوکنه علم اولسه اندن غیری شفا دخی اولمزسه اول وقت انکله استشفا جائز اولور ابن مسعودك (ان الله لم یجعل شفاء کم فیما حرم علیکم) دیدیکنده احتمال واردرکه عبد الله اول مرضك اول دیدکاری حرام دوادن غیری حلال دواسی وار ایدوکن بلوب اویله دیمش اوله اول وقت حلال ایله حرامدن استغنا کلور کتاب تهذیبده مسطور درکه برطبیب مسلم برعلیله بول یادم ایچ دیسه ومباح اولان نسنه لردن انلرك مقامنه قائم حلال دوا اولمسه بول ودم ایچمك جائز اولور ترجمة الحدیث بالنظم

استر ایسك غدای صالح اکر * قیل طعامك همیشه شیر بقر
هر اغاج نفعنی اوجمع ایلر * شیری انکچون اولدی شهد وشکر

الحدیث التاسع والعشرون

﴿ رأس الداء الامتلاء ورأس الدواء الاحتما ﴾

یعنی هر دانك باشی امتلا وهر دوانك باشی احتما یعنی صقنمقدر مثلده وارد اولمشدرکه (کل قلیلا لاتکن علیلا) یعنی آز یه که خسته اولمه طبیب فارس دیمشدرکه (کل قصداً لاتکن قصداً) یعنی یمکده شویله قصد ایله که یمك سکا قصد ایلمیه طبیب هندی دیمشدرکه (کل قدراً لاتضیق به صدراً) یعنی شول قدریه که صدرکه مضایقه ویرمیه ترجمة الحدیث بالنظم

حذر ایت امتلادن ای عاقل * اندن اولور جوهر مرض حاصل

امتلادر چو جمله دایه سبب * احتما قیل اودر دوایه سبب

الحدیث الثلاثون

﴿ ترك الغداء مسقمة وترك العشاء مهرمة ﴾

یعنی صباح یمکنك ترکی مرض کتوریجیدر اخشام یمکنك ترکی پیرلك کتوریجیدر. امام مطرزی مغربده یازدیغی اوزره غدا قوشلق یمکی عشا اخشام یمکیدر. اما مختصرده یازدیغی اوزره طلوع فجردن اویلیه دك یینن یمکه غدا دیرلر اویله دن نصف اللیله دك یینن یمکه عشا دیرلر نصف اللیلدن طلوع فجره دك یینن یمکه سحور دیرلر. صباح یمکنك ترکی مرض ویردیکنك سببی بودرکه صباحی صفرا هیجان ایلر خصوصا یاز فصلنده شدة حر زماننده اخشام یمکنك ترکی پیرلك ویردکنك سببی بودرکه معده طعامدن خالی اولوب قوهٔ هاضمه باطنه توجه ایلر انهضامه قابل طعام بولمیجق ضروری رطوبات اصلیه یی تحلیل ایلر ضعف لازم کلور ترجمة الحدیث بالنظم .

آدمه لازم اولدی صبح ومسا * که تناول ایده غدا وعشا
ترك ایدرسه غدای بوله سقم * ترك ایدرسه عشایی کوره هرم

الحدیث الحادی والثلاثون

﴿ ان من القرف التلف ﴾

کتاب غریبین صاحبی دیمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلمدن

لى يره وارمقدن سؤال اولندقده بيورديلركه (دعها ان من القرف التلف) يعنى اول ارضى ترك ايله كه تحقيقا تلف قرفدندر قرف خسته لرله يقين اولمقدر . يعنى خسته لره يقين اولماك كه تلف آندن حاصل اولور صحاح جوهريده شويله يازاركه بر قوم رسول الله صلى الله عليه وسلمه يرلرينك وباسندن شكايت ايتديلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه (تحولوا فان من القرف التلف) امام شمس الائمة سرخسى شرح مبسوطده كتاب استحسانده بويله ذكر ايلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورمشدركه (اذا وقع الرجز فى ارض فلا تدخلوا عليه واذا وقع وانتم فيه فلا تخرجوا منها) بو محلده رجزدن مراد طاعوندر يعنى بر يرده طاعون اولسه سز اول يره كيرمك واكر اولديغكز يرده طاعون وار ايسه اول يردن فرار ايتمك ديمك امام طحاوى بو حديثى مشكل آثارده ذكر ايتمشدر وديمشدركه بو حديث شريفك تأويلى بودركه قچن بر حالده اولسه كه اول ارض رجزه داخل اولوب مبتلا اولدقده بويله اعتقاد ايلسه كه اول ارضه دخوليله اولدى وارض رجزدن چيقدقده اول رجزدن نجات بولسه اعتقادى بويله اولسه كه خروجيله نجات بولدى اولوقت ارض رجزه دخول وارض رجزدن خروج جائزدر اعتقاددن صيانت ايچون اما قچن بلسه كه هر شى الله تعالى نك تقديريله در اولوقت ارض رجزه دخول وارض رجزدن خروج جائزدر ترجمة الحديث بالنظم

اولسه بر شهرده اكر طاعون * سن بولنسك اوشهردن بيرون
اولمه زنهار اوشهره سن داخل * كه قرفدن تلف اولور حاصل

الحديث الثانى والثلاثون

﴿ لا يغنى حذر من قدر ﴾

بو حديثى امام احمد اخراج ايلمشدر معاذ بن جبلدن وبزار نقل ايلمشدر ابى هريره دن وحاكم روايت ايلمشدر عايشه دن يعنى حذر قدره نفع ايلمز . سؤال ايلمشدركيم فتواى ظهيريه ده كتاب كراهيتده مسطوردركه بركشى اونده ايكن زلزله واقع اولسه اوندن فضايه فرار مستحبدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم اكلمش ديوار التندن سرعتله كچدى چونكه حذر قدرى دفع ايلمز ياكچون رسول الله صلى الله عليه وسلم بويله ايتدى. جوابى بودركه رسول الله صلى الله عليه وسلمه بو سؤالى ايتدكلرنده جواب ويرمشلردركه (فرارى ايضا من قضاء الله) يعنى بنم بو فرارم دخى قضاء الهى ايله در بنم اراداتمله دكلدر جامع ترمذيده رسول الله صلى الله عليه وسلمدن مرفوعا روايت اولنمشدركه حق تعالى نك اراداتى بر قولنك بر ارضده موتنه متعلق اولسه اول قولنك اول ارضه وارمغه البتده بر حاجت ايلر حتى روايت اولنوركه ملك الموت بر كون سليمان عليه السلامك مجلسنه كلوب حاظرلردن بر كمسنه يه دقت ايله وافر نظر ايلدى اول كمسنه كندويه نظر ايدن كيم اولديغنى سؤال ايلدى سليمان عليه السلام ملك الموتدر ديدكده يا نبى الله بونك بكا دقتله نظرندن خوف

ایتدم بیله امر ایله بنی جزایر هنده براقسون دیدی سلیمان
علیه‌السلام امر ایتدی ملك‌الموت بوحالی کوروب بوکون بکا
جانب حقدن بوکشینك روحنی جزائر هندده قبض ایتمك امر
اولنمش ایدی سنك مجلسکده کوروب تعجب نظر ایدردم شمدی
امر حق وحکمت الهی معلوم اولدی دیدی. امام راغب اصفهانی
محاضراتنده ذکر ایدرکه عمر رضی‌الله تعالی عنه شامك کثرة
طاعوننی کوروب مدینه‌یه رجوع ایلدکده ابوعبیده رضی‌الله‌عنه
دیدیکه (اتفر من قضاء‌الله یاعمر) حضرت عمر بیوردیکم (افر
من قضاء‌الله الی قدره) یعنی الله تعالی‌نك قضاسندن قدرنه‌قاچرم
ابوعبیده دیدیکه حذر قدره نفع ایدرمی عمر بیوردیکه بزه
بومجاسده بحث لایق دکلدر حق تعالی نافع اولمیان نسنهٔ امر
ایلمز ومضر اولمیان نسنهٔ نهی ایلمز (ولاتلقوا بایدیکم الی التهلکة)
دیو تهلکه‌یه القادن نهی ایلدی (خذوا حذرکم) دیو حذر ایله
امر ایلدی اکر آنده ضرر اولمسه نهی ایلمزدی وبونده نفع
اولمسه امر ایلمزدی حضرت عمرك قضادن قدره قاچرم
دیدیکندن فهم اولنورکه قدر قضانك غیریدر قدری حق تعالی
دفع ایلر اماقضاء‌الله اصلا مدفع یوقدر ترجمة‌الحدیث بالنظم
هرنه که یازدیسه کلك قدر ❀ کلور البتده باشه سرتاسر
حذر اولورسه سنده هرنه قدر ❀ فائده ایلمز قدره‌ده حذر

الحدیث الثالث والثلاثون

(ان الصدقة والصلة تعمران الدیار وتزیدان فی الاعمار)

یعنی صدقه وصلهٔ رحم اولری معمور ایدر وعمرلری زیاده
ایدر بوحدیث شریف کشافده سورهٔ فاطر تفسیرنده کعب
الاخبار دن منقولدرکه حضرت عمر مجروح اولدقده
کعب‌الاخبار حضرت عمرك اجلی تأخیر اولمغیچون دعا ایلدی
دیدیلرکه حق تعالی خود (فاذا جاء اجلهم لایستقدمون ساعة
ولایستأخرون) بیورمشدر. یعنی ناسك اجللری کلدکده نه برساعت
تقدیم ونه برساعت تأخیر اولور کعب‌الاخبار بیورمشدرکه
حق تعالی کتابنده (ومایعمر من معمر ولاینقص من عمره الافی
کتاب ان ذلك علی الله یسیر) صاحب کشاف بوآیتك تأویلنده
دیمشکه هیچ انسانك عمری اوزون اولماز وقصه اولمز الا اول
لوح محفوظده مکتوب اولمیه بونك صورتی بودرکه بویله یازلمشدرکه
فلان اکرهم حج وغزا ایدرسه التمش ییل عمر سوره واکر
یالکز حج ویاخود یالکز غزا ایدرسه قرق ییل عمر سوره
لاجرم اول کشی حج وغزا ایدرسه التمش ییل عمر سورر
اکر بریسین ایدرسه قرق ییل عمر سورر اول تقدیرجه
عمرینك غایت تقدیری التمش ایدی التمشدن قصلمش اولور
حتی رسول‌الله صلی الله علیه وسلم دخی بوکا اشارت ایدوب (ان الصلة
والصدقة تعمران الدیار وتزیدان فی الاعمار) دیو بیورمشدر مرحوم
کمال پاشا زاده بووجهله تحقیق ایلمشدرکه برکمسنه ایچون یعنی
عمر طویل تقدیر اولنمش اولسه اول شخص اول عمر طویلك
غایتنه یتشمك دخی جائز یتشممك دخی جائز اکر یتشورسه

عمری زیاده اولمش اولور اکر یتشمزسه عمری ناقص اولمش
اولور بوندن تقدیرده تغییر دخی لازم کلمز زیرا هرشخصه
مقدر اولان انفاس معدوده‌دن ایام محدوده واعوام ممدوده
دکلدر یعنی شوقدر نفسدر بوقدر آیدر وبوقدر ییل دکلدر
بوقدر نفسیک ایامی صحت وحضورده اولمغله زیاده اولور
مرضده وزحمتده اولماغله ناقص اولور حتی بعض طوائف حبس
نفس ایتدکلرینک سری بودرکه اول انفاس مقدره ممتد اولوب
عمرلری اوزون اوله ترجمة الحدیث بالنظم

صدقه ایله نه دکلو قدرت وار ٭ صله ایله اقاربک هربار
اوله سیک دائما مسرور ٭ اوله عمریک زیاده اوله معمور

الحدیث الرابع والثلاثون

﴿من اذی جاره ورثه الله داره﴾

یعنی برکسنه قومشوسنی انجتسه حق تعالی انک اوینی اکا توریث
ایلر حافظ الدین کردی یعنی صاحب بزازیه کتاب حیطانده
یازارکه براو ایکی کشینک مابیننده قسمت اولنوب برینه بر
صاحه واقع اولسه صاحبی اول صاحه‌نک اوزرینه بنا یاپوب
یوکسلتمک قصد ایلسه آخر شریکی منع ایدوب بنم حصه‌مک
یاشمسنه یاریجنه مانع اولور دیسه بوکبی بنا قالدرمغه قادردر
دخی حمام وتنور یاپمغه قادردر اما اکر کندوبی قومشویه
اذی‌دن منع ایدرسه اول یکدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
(من اذی جاره ورثه الله داره) بیورمشدر وبو معنی تجربه دخی
اولمشدر اما امام نصیر وامام صفار قتلرنده قومشی بوکا بنا یاپمقدن

وحمام وتنور یاپمقدن منعه قادردر علامهٔ زمخشری کشافده
دیمشدرکه بن بوخصوصی مدة قریبه‌ده معاینه ایلدم بنم برداتم
وار ایدی اولدیغمز کویک رئیسی اکا ظلم ایدردی اول رئیسک
دائمه ظلم ایتدیکی بکا اذی کلوردی سهل زمان کچمدن اول
رئیس فوت اولدی حق تعالی نبی انک ضیعه‌سنه مالک ایلدی
برکون نظر ایتدم دائمک اوغلانجقلرین اول اوده بی تکلف کیرر
وچیقار امرونهی ایلر کوردم رسول الله صلی الله علیه وسلمک
بوحدیث شریفی خاطریمه کلوب بی اختیار سجدهٔ شکر ایلدم
ترجمة الحدیث بالنظم

قومشو حقنی تکری حقی بیل ٭ دائما حق جاره حرمت قیل
کیمکه رنجیده ایلیه جارن ٭ ارث ایده حق اکا آنک دارن

الحدیث الخامس والثلاثون

﴿الجار ثم الدار والرفیق ثم الطریق﴾

بوحدیث شریفی امام عسکری علی بن ابی طالبدن روایت ایدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم برکون خطبه اوقیوب براوزون
حدیث ذکر ایلدی آخرنده بیوردی‌که (الجار ثم الدار والرفیق
ثم الطریق) برروایتده دخی (الجار قبل الدار والرفیق ثم الطریق
والزاد قبل الرحیل) واقع اولمشدر طبرانی روایتنده (التمس الرفیق
قبل الطریق والجار قبل الدار) واقع اولمشدر بهر حال معنی بودرکه
اول جار تدارک ایدوب صکره دار تدارک ایتمک کرک اول رفیق
تدارک ایدوب صکره سفر تدارکی کرک ترجمة الحدیث بالنظم

اولا جار صکره دار کرك ۞ رهروانه رفیق یار کرك
دارالسه‌ك کور اولا جارك ۞ بول رفیق ایلیسه‌ك سفرکارن

الحدیث السادس والثلاثون

«البر وحسن الجوار عمارة الدار وزیادة الاعمار»

بو حدیث شریفی ابو عمرو بن عبدالبرانی علیکه‌دن اول دخی ابی سعید خدریدن اولدخی رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایلر «بر»ك معناسی سعة خیردر یعنی کشینك خیری واسع اولمقدر اماهر معروفه یعنی هر ایلیکه متناولدر بعضیلر دیمشلر که (البرشیء هین وجه طلق ولسان لین) یعنی ایلك قولای نسنه‌در کولریوز یومشاق دیلدر برجمله ایلکه شامل اولوب حسن جوار اول جمله‌ده داخل ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم حسن جواری بشقه ذکر ایتدکلری حسن جوار ایلکك غایت افضلی اولدیغی جهتندر حتی مولانای مرحوم بو محلده بو حکایتی ذکر ایلرکه امام اعظم رضی الله عنهك کوفه‌ده بر یاشمقجی قومشوسی وار ایدی هرکون کسب ایدوب بر مقدرات یاخود بالق آلوب هر کیجه صباح اولنجه‌ ایچوب سکر کلدکدنصکره تا اویونجه بو بیتی تکرار ایدوب اوقوردی

اضاعونی وای فتی اضاعوا ۞ الیوم کریهة وسداد

حضرت امام هر کیجه صباحه قدر علمه وصلاته مشغول اوله‌میوب بو بیتی دیکلر ایدی اتفاق بر ایکی کیجه اولدی یاشماقجینك اول آوازی امامك قولاغنه کرمدی قوکشیلرندن صوردی بر ایکی کیجه‌در عسسلر سرخوش طوتمش حبس

ایتمشلردر دیدیلر امام صباح نمازینی قلوب قاطرنه بنوب شهرك آمرینه واردی امیره خبر اولدقده امامی تعظیمله استقبال ایدوب چاق قاطر ایله بساط اوجنه باصدقدنصکره قاطرندن ایندی امامه امیر فوق الحد رعایت وتعظیم ایدوب حاجتین صوردی امام حالی دیدی امیر ایتدی یاشمقجی یی واول کیجه دنبری محبوسده اولان محبوسلری امامك شرف قدومنه حرمة اطلاق ایتدیلر امام اوینه کلوب یاشمقجی دخی اردنجه بلسه کلدکده امام بزی نیجه کوردك سنی ضایع ایتدکمی دیدی یاشمقجی شکرلر ودعالر ایدوب فسقه توبه‌لر ایدوب صلحاء امتدن بر کمسنه اولدی حسن جوار برکاتنده ترجمة الحدیث بالنظم

بر حسن جواری عادت قیل ۞ ایلیك ایت قومشولرله ایجه درل
خانه‌کی تا عمارت ایده خدا ۞ مدتی عمرك زیاده اوله

الحدیث السابع والثلاثون

«المؤمنون هینون لینون»

رسول الله صلی الله علیه وسلم مؤمنلری هین ولین اولمغله مدح ایلدی زیرا حق تعالی قرآنده بیورمشدرکه
(فبما رحمة من الله لنت لهم ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك) یعنی یا محمد حق تعالینك رحمتیله در اصحابکه ملایم اولدوغك اکر فظ غلیظ القلب اولسك یانکدن طاغلورلردی امثال عربده واردرکه (لاتکن رطبا فتعصر ولا یابسا فتکسر) یعنی یاش اولمه‌که صقیلمیه‌سك قوری اولمه‌که او قنمیه‌سك

ورسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردى كه (لاتكن مراً فتلقط
ولاحلواً فتشرط) يعنى آجى اولمه كه بابانه آتله سين طاتلى اولمه كه
ينوب يودوله سين ولقمان حكيم دخى اوغلنه بو نصيحتى ايلمشدر
بونلردن فهم اولنان بودركه مؤمن هين ولين اولمق ايو اولميه
لكن بونقلك اتفاقى بونك اوزرينه دركه افعال واقوالده افراط
وتفريط مذمومدن خير الامور اوساطها در مقبول اولان مرتبهٔ
اعتدالدر علامهٔ زمخشرى فائق آدلو كتابنده بو حديث شريفى
بووجهله ذكر ايتمشدركه (المؤمنون هينون لينون كالجمل الانف
ان قيد انقاد وان انيخ على صخرة استناخ) يعنى مؤمنلر هينلر لينلردر
بورنه اغاج چكمش دوه كبيدر يدسه لر يديلور بربرك طاشى
اوزرينه چوكرسه لر چوكرلر ترجمة الحديث بالنظم

ايلريسك كر اتباع رسول * غلظى قو كريم الاخلاق اول
بيوربدر رسول كم مؤمن * اولمز الا كه هين ولين

الحديث الثامن والثلاثون

(لا يكون المؤمن طعاناً ولا لعاناً)

يعنى مؤمن طعان اولمز لعان اولمز صاحب كفايه هدايه شرحنده
كتاب كراهيته يازاركه لعان ايكى وجه اوزره در برى اللهك
رحمتندن طرددر اول كافردن غيره جائز دكلدر ايكنجيسى
ابرار مسلمين درجه سندن وصلحاء امت مقامندن اخراجدر
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتينك (والمحتكر ملعون) ديديكى

قولندن مراد بودركه كفر اولمغه قابل دكلدر زيرا اهل
سنت يانلرنده مؤمن ارتكاب كبيره ايله ايماندن چيقماز صاحب
هدايه ديمشدركه يزيده وحجاجه لعنت جائز دكلدر اما امام
صفاردن روايت اولنوركه يزيده لعن جائزدر لكن معاويه يه
جائز دكلدر زيرا حضرت معاويه خال المؤمنين يعنى رسول اللهك قاينيدر
نته كيم حضرت مولانا مثنوى شريفده بيورر .

درخبر آمدكه حال مؤمنان * خفته بد در قصر بر پسترستان

كاتب وحى در اسلامده ذو السابقه در فتوح كثيره صاحبى در
حضرت فاروق وحضرت ذى النورينك عامليدر لكن اجتهادنده
خطا ايلدى اميددركه حق تعالى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتنك
صحبتى بركاتيله متبوعنه تعظيما خطاسندن تجاوز ايليه رضى الله عنه
مولاناى مرحوم بويله تحقيق محل ايتمشدركه يزيده لعنت جائز
اولديغى كفرى وشرى شايع اولديغى جهتندن يوقسه هيچ
برشخص معينه لعنت جائز دكلدر مكر برجنسه «لعنة الله على
الكاذبين» كبى ترجمة الحديث بالنظم

ديلكى صقله ايتمه كمسه يه لعن * عيب بين اولمه قيلمه كمسه يه طعن
بيوربدر رسول مؤمن اولان * كه نه طعان اولور نه خود لعان

الحديث التاسع والثلاثون

(بعثت لكسر المزامير وقتل الخنازير)

يعنى بن مبعوث اولدم مزاميرى اوفاتمغيچون وخنازيرى قتل
ايتمكيچون مزامير مزمارك جمعيدر مولاناى مرحومك تحقيقى
اوزره مزماردن مراد جملهٔ آلة غنادر يعنى آلة لهودر كسردن
مراد مبالغهٔ نهى در حقيقة كسر دكلدر نته كيم قتل خنازيردن

مراد حقیقة قتل دکلدر هدایه‌ده وشروحنده مسطوردرکه
برکمسنه بر مسلمك قپوزن ویاطبلن اوفاتسه امام اعظم قتنده
ضمان واردر امامین قتنده یوقدر آلة لهوی اوفاتمق امر
معرفدر امر معرف امر شرعله‌در امر شرعله اولانده ضمان
یوقدر زیرا رسول‌الله صلی الله علیه وسلم (بعثت لکسر المزامیر
وقتل الخنازیر) دیو بیورمشدر اما امام‌اعظم یاننده امرمعروفی
الیله ایلمك امرایه مخصوصدر امرادن غیری یه دلیله ایلمك کافیدر اول
سبیدن ضمان لازمدر دیر اما امر بالمعروفی الیله ایلمك امرایه
مخصوص اولدوغنده نظرواردر زیرا تتمة الفتویده کتاب جنایتك
آخرنده یازارکه برکمسنه برکمسنه‌یی قوکشی‌سیله فجور ایدرکن
کورسه شرعله انك قتلی اکاجائز اولور ومجمع الفتویده یازارکه
مرتکب فسقی تعزیر حق تعالی ایچون برحق واجبدر مسلمیندن
هرکمسنه حق تعالی قبلندن نیابةً اول حقی اقامت ایلمك لازم
اولور مولانای مرحوم دیمشدرکه جواب صواب بودرکه کسر
وقتلدن مراد مبالغهٔ تهدیدر نهیده اکر حقیقة کسر وقتل
اولایدی ذمینك مزمارن کسر وخنزیرلرین قتل دخی جائز
اولوردی حالبوکه جائز اولمدیغنده اتفاق واردر ترجمة الحدیث
بالنظم

اولکه شرع رسول اکبردر * امر معروف ونهی منکردر
دائما نهی منکری کار ایت * قتل خنزیر کسر مزمار ایت

الحدیث الذی یکمل به الاربعون

﴿ من لعب بالشطرنج والنردشیر فکأنما غمس یده فی دم الخنزیر ﴾
یعنی برکمسنه شطرنج یازداوینارسه کانه الی خنزیر قاننه طالمش
کبی اولور شطرنج صدرنك لفظنك معربیدر رنك حیله معناسنه‌در
یعنی یوز حیله دیمکدر علامهٔ زمخشری ربیع الابرارده دیمشدرکه
برشیخه واردم اردشیر آدلی برکمسنه ایله نرد اوینار کوردم
دیدمکه (الاردشیر والنرد شیر بئس المولی وبئس العشیر) صاحب
هدایه دیمشدرکه شطرنج ونرد واربعهٔ عشرکه برنوع اویوندر
بونلری اوینمق مکروهدر اکر قمار ایدرسه یعنی اقچه ایله اوینار
ایسه میسر اولور میسر خود نص قرآنله حرامدر اکر قمار
ایتمزسه فعل لهو فعل عبث اولور فعل لهو خود باطلدر رسول‌الله
صلی الله علیه وسلم (لهو المؤمن باطل الاعن ثلاث تأدیبه لفرسه
ومناصلته عن قوسه وملاعبته مع اهله) یعنی مؤمنك هرلهوی
باطلدر الا اوچ نسنه دکل بری آتنه تأدیب وتعلیم ایلمك وبری
اوق‌اتمق وبری اهلی ایله اوینمق. بعضلر شطرنج اوینامق مباحدر
زیرا تشحیذ خاطر وتزکیهٔ افهامه سبیدر دیمشلر امام شافعیدن دخی
بوقول محکیدر اما بزه رسول‌الله صلی الله علیه وسلمك بوقولی
یترکه (من لعب بالشطرنج والنردشیر فکأنما غمس یده فی دم الخنزیر)
دیو بیورمشدر ابو العباس بن شریحه شطرنج اوینمقك رخصتندن
سؤال ایتدیلر جواب ویرمش که (اذا سلمت یدیها من الطغیان
ولسانهما من الهذیان وصلاتهما من النسیان رجوته ادبا بین

الاخوان وغير محرم على الخلان) يعنى قچن اللرى طغياندن ودللرى
هرزه وهذياندن ونمازلرى نسياندن سالم اوله رجا ايدرمكه اخوانه
حرام اولميه وخلانه ادب اوله ترجمة الحديث بالنظم

نرد وشطرنجه قلبى آلدرمه * اليكى خون خوكه طالدرمه
آنلرى چون رسول سبحانى * هم حرام ايتدى هم طكوزقانى

اللهم انفعنا بهذه الاحاديث الشريفة وارزقنا حسن متابعة
مضامينها المنيفة بحق قائلها وبحرمة راويها وناظمها واكتب
مثوباتها فى صحائف اعمال من تعنون باسمه السامى عنوان هذه
الرساله بمنك وطولك انك انت المنان ذوالطول وفى البداية
والنهاية بك القوة والحول وصل على ناطق الاحاديث المروية
فيه وابعثنا بموجب الحديث الشريف من زمرة الفقهاء والعلماء
واجعل لنا رسولك شافعا وشهيدا يوم يفر المرء من اخيه
وصاحبته وبنيه واختم آجالنا و آمالنا بالخير والحسنى
انك ولى الاجابة وسميع الدعاء * قد وقع الفراغ
عن تحريره فى يوم الجمعة الاولى من شهر
جماذى الآخر من شهور سنة تسع
وسبعين وتسعمائة

٩٧٩

مم

م

فیأتی ۲ غروشدر